

Asia: Lähilukioyhdistyksen lausunto HE eduskunnalle lukiolaiksi sekä laeiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Suomen Lähilukioyhdistys edustaa 164 maaseudun ja haja-asutusalueiden pientä alle 150 opiskelijan lukiota. Lukiota kehitettäessä on koko ajan pidettävä mielessä, että lähes puolet Suomen lukiokannasta toimii pienissä yksiköissä kaupunkimaisen rakenteen ulkopuolella.

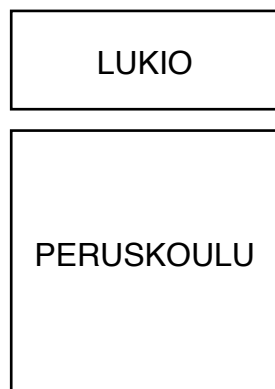
Koska tämänkertainen lukion uudistusprosessi on käyty kenttää kuunnellen, Suomen Lähilukioyhdistys pitää ehdotettuja uudistuksia valtaosin myönteisinä. Seuraavassa muutamia huomioita koskien nimenomaan pieniä lukioita.

1. Lukiolaki

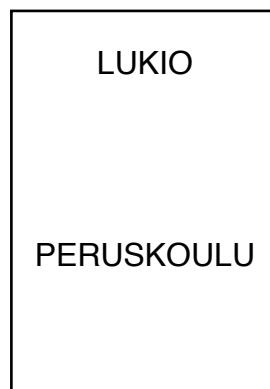
Yhteiskunnalliset vaikutukset

Pienten lukioden merkitys korostuu tulevilla sivistyskunnissa. Kunnat pitävät kiinni ainoista lukioistaan. Vuonna 2017 ei lakkautettu yhtään jäsenlukiotamme, ja tänä vuonna 2018 vain kaksi. Pienet lukiot toimivat useimmiten yhdessä yläkoulun kanssa, synergisesti yhteisin tiloin, välinein, opettajin ja saman rehtorin alaisuudessa.

Kaupunkipaikoilla
lukiot **erillisiä**

Maaseudulla pienet lukiot
yleensä **yhdessä pk:n kanssa**

Pienelle kunnalleen lukio on painoarvoltaan enemmän
kuin pelkkä koulu: **paikkakuntansa elinvoimatekijä**

Korkeakouluyhteistyö

- Yli 30 pientä lukiota raportoi jo nyt pitkään jatkuneesta yhteistyöstä korkeakoulujen kanssa. Korkeakouluyhteistyössä auttavat a) pienten lukioden erinomaiset valmiudet ja kokemus etäopiskelusta sekä b) mahdollisuus yhteistyöhön myös melko tiheän ammattikorkeakouluverkoston kanssa.

- Osaamispisteisyys mahdollistaa entistä paremmin korkeakouluyhteistyön ja antaa myös joustoa uusien oppiainerajat ylittävien teemakokonaisuuksien rakentamiseen.

Opintojen ohjaukseen ja opiskelijahuoltoon on pienissä lukioissa läheisyyden ja vertais-tuen johdosta keskimääräistä paremmat edellytykset. Neljännen vuoden opiskelijoita ei juuri-kaan ole. Siirtyminen lukiosta jatko-opintoihin tapahtuu keskimääräistä juohevammin.

Koulussa tehdyn kehitystyön jatkuvuuden turvaaminen. Koulutuksen arviointia ja laa-dunhallintaa (56 §) koskevassa kohdassa Suomen Lähilukioyhdistys haluaa nykyistä vah-vemmin korostettavan koulutuksen ylläpitäjän vastuuta lukioissa tapahtuvan merkittävän ja pitkäjänteisen kehitystyön jatkumisesta. Tällainen toiminta henkilöityy nykyään käytännössä siinä määrin rehtoriin, että rehtorin poistuessa poistuvat usein myös tehdyn työn hedelmät. **Jotta koulutuksen ylläpitäjä voisi taata kehitystyön säilymisen, on sen edellytettävä lukion avainprosessien kirjallista dokumentointia** siinä mitassa, että yhdessä kehitetyt käytännöt voivat niin haluttaessa jatkua rehtorin vaihdoksesta huolimatta.

2. Ylioppilastutkinto

Koulutuksen alueellisen tasa-arvon kannalta Suomen Lähilukioyhdistys pitää korkeakou-luvalintojen siirtymistä ylioppilastutkintopohjaisiksi hyvänä asiana, koska se on omiaan vä-hentämään pääosin pääkaupunkiseudulla tapahtuvan kaupallisen valmennustoiminnan mer-kitystä.

Yhdistys kannattaa ylioppilastutkinnon kokeiden **uusimiskertoja koskevista rajoituksis-ta luopumista**. Rajoitukseton uusimisoikeus poistaa pussinperien ongelman.

3. Lukiokoulutuksen rahoitus

Suomen Lähilukioyhdistys valittaa tapahtuneita mittavia lukiokoulutuksen leikkauksia ja toi-voo pienten lukioden porrastettujen lisien säilyvän. **Pienten lukioden lisää ei tule pitää vain kustannuserä, vaan merkittävänä tekijänä koulutuksen alueellisen tasa-arvon ta-kaamisessa.**

Myös **korkeakouluyhteistyöhön on varattava riittävät resurssit valtiovallan toimesta**, ilman, että ne rasittavat kohtuuttomasti koulutuksen ylläpitäjiä.

Yo-tutkinnon kokeisiin osallistuvat **kokelaat, jotka eivät ole lukion opiskelijoita**, aiheut-tavat kustannuksia koulutuksen järjestäjälle, joka ei kuitenkaan saa tällaisista henkilöistä val-tionosuusrahoitusta eikä periä heiltä maksuja kokeisiin osallistumisesta. Toivottavasti tähän kysymykseen saadaan korjaus.

4. Lukion suuri kurssimäärä ongelmana

Suomen Lähilukioyhdistys **muistuttaa sekä oppiainepaletin laajuuden että valinnaisuu-den aiheuttamista ongelmista maaseudun ja haja-asutusalueiden pienille lukioille.** Vuoden 2002 tuntijaossa opetusministeri Maija Raskin aikana lisääntyi lukion yo-tutkinnon alainen kurssimäärä peräti 8 kurssilla. Yo-tutkinnon alaisten kurssien lukumäärän raju nousu ja sen keskittyminen syventäviin kursseihin on keskimäärin ottaen pirstaloinut opetusryhmiä lisäämällä valittavana olevien kurssien lukumäärää. Tämä on asettanut mm. niin sanotut harvinaiset vieraat kielet kilpailutilanteessa altavastaaajiksi.

Yhteystiedot

Puheenjohtaja Jukka O. Mattila
Suomen Lähilukioyhdistys
Torpankuja 6
13880 Hattula
050 9101 596
jukka.o.mattila@pp.inet.fi

Suomen Lähilukioyhdistys

- pienten lukioiden liike alkoi 1997
- Lähilukioyhdistys perustettu 2002
- jäsenmäärä (2018): 164 lukiota eli noin **45 % Suomen lukioista**
- jäsenyysehto: maks. 150 opiskelijaa
- useimmilla rehtoreilla yhdistelmävirka
- ESHAn jäsen vuodesta 2010

Jatkuva keskinäinen neuvonta

- 164 rehtorin ulkopuolisilta suljettu sähköpostikeskustelupalsta

Muut palvelut

- **18. vuosikerta pienten lukioiden Hyvät käytännöt 2018**
- XXII kehittämisseminaari Somerolla 19.–20.4.2018

Kaivoksissa on pidetty kanarialintuja. Niin kauan kun linnut säilyivät hengissä, ilma oli turvallista hengittää

Pienillä lukioilla on kuntiensa sivistyspohjan turvaamisessa kanarialinnun tehtävä

**Suomen Lähilukioyhdistys –
kattavan ja laadukkaan lukiokoulutuksen puolesta**

